

CERKVENI GLASNIK

ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu za naslednji mesec. - Posamezna številka 1.— Din

Cerkveno oznanilo

na cvetno nedeljo 1834:

Farmane! Vas zahvalim, kar ste doslej dali h orglam. Pa ker bo treba orgle tudi vse od zunej olepšati in pomalati in nam dnarjev zato manjka, želim dva ofra napraviti, de vsak k temu prloži, kar sam rad hoče. En ofer bo ta zakonskh, en pa ta ledkh. In kedaj bi k temu pač lepši prložnost bila kakor vesele velikonočne praznike? Dans teden tedaj bo ofer zakonskh vsih treh sosesk pri prvi maši in pri deseti, de vsak lahko pride na vrsto. Jutr teden pa fantov in dekličev vsih treh sosesk pri prvi maši in deseti. Farmane! Okoli 150 florintov bo koštalo, kar vam povem. Sami veste, de smo pri cerkvi že veliko naredili in vas vender še nismo zlo nadlegovali, in upam, de tudi v prihodno vas zlo ne bomo. Prosim dajte, kolikor utrpate iz dobrega srca, dar cerkvi, ki je vaša; in ne le cerkvi, ampak Bogu, ki zamore vam obilno povrniti in srečo dati, tako de vam ne bo ničesar manjkalo. Upam, da bodo vsi, velki in majhni, moški in ženske, tudi otroci, v spomin, de bodo pomnili, kedaj so orgle narejene bile, k ofru šli.

(Župnik Janez Krst. Zalokar)

za nedeljo 22. aprila 1934:

Dragi župljani! Kakor vse kaže nam bodo orgle v nedeljo 22. aprila zopet zapele. Hvala Bogu, veliko delo bo izvršeno še kar gladko. Cerkveni prihranki, pomoč patronata in nekatere večje podpore, so pripomogli, da pravzaprav doslej še nismo posebej trkali na radodarnost posameznih župljanov. Mnogi so pa potrebo uvideli že sami in so na tihem prinesli v župni urad že prav lepe darove. Mnogi so tudi že vpraševali, kdaj bo kakšno cerkveno darovanje za orgle. Želim, da orglam posveti vsa župnija posebno en dan. In to naj bo tišta vesela nedelja, ko nam bodo zapele. Naš cerkveni zbor se že pridno pripravlja na cerkveni koncert, ki bo ob otvoritvi orgel. Prišli bodo tedaj k nam odlični veščaki, da nam orgle z besedo in z orgelskimi melodijami predstavijo. Kar isti dan bomo imeli tudi pri vseh dopoldanskih službah božjih cerkvena darovanja za orgle. Pri osmi sv. maši naj gredo tudi otroci k darovanju, kar jim bo za vedni spomin. Dopoldne torej k darovanjem, popoldne pa k otvoritvenemu koncertu!

(Župnik Anton Pad. Vovk)

Plečnik Anton:

Spomini na velikonočne praznike v Rusiji.

Lepe so bile ruske planjave, ko so bile v zimi pokrite s snegom, a še lepše so se zdele nam ujetnikom tedaj, ko jih je obsijalo pomladno solnce. Saj nam je pomlad tudi znanila vedno konec zime in njena gorkota nam je vlivala tudi upanje na konec ujetništva in vojne.

Kot ujetnik sem bil zaposlen pri bogatem gospodarju. Naj kratko opišem, kako sem pri njem preživel Veliko noč.

Pred prazniki smo že nekaj tednov popravljali poljsko orodje in gospodar me je kot kovača kar rad gledal, ko sem mu marsikaj uredil. Dva tedna me je namestil v

svoji zasilni kovačnici, z marcem sem pa že hodil po obširnem posestvu, kjer smo orali in sejali.

Ko smo glavno posejali, se je pa noč in dan oglašal mlin in znanil bližajoče velikonočne praznike. Pa mlin ni bil ob vodi, ker ga je gonila le para. Kurili smo za proizvajanje pare kar slamo. A smo dobro kurili, ker smo do 70 vreč pšenice zmleli na dan. Vozili so nam od vseh strani pšenico, ker je pač vsak hotel upoštevati bližnje praznike.

Na veliki četrtek me je poslal gospodar za pomagača v kuhinjo. Donašal sem

vodo, drva in posušen gnoj za kurjavo, pomival sem posodo in držal sem tudi velikega prašiča, ki je bil zaklan za praznike. Na veliko soboto sem barval tudi pirhe in kazal domačim hčerkam to slovensko umetnost, katera jim je prav ugajala. Pobarvali smo tedaj kar 400 jajc. No, saj je bila družina tudi velika. Domačih je bilo precej in nas ujetnikov še zraven 24.

Proti večeru velike sobote smo zapregli konje v vozove in za čuvanje sta ostala doma samo dva ujetnika, katerima je gospodar izročil tudi puški. Peljali smo se v 2 uri oddaljeno vas k „žegnu“. Tam je bila tudi majhna katoliška cerkev, v katero sem smel za nekaj časa iti, a gospodarjev cilj je bila seveda pravoslavna cerkev. Tam okoli je bilo vseporno vozov, na katerih so bili ljudje in jestvine. Celo noč so stali ti vozovi okoli cerkve in z gledalo je to kakor kakšen semenj. Celo noč so prepevali velikonočne pesmi in v stolpu so neprestano potrkavali na zvonove. Ob jutranji zori so prinesli okoli cerkve na dolgih drogovih bandero in za tem banderom so hodili duhovniki, ki so blagoslovljali jedila. Uvidel sem, da smo čakali samo tega blagoslova, ker smo se nato takoj odpeljali proti domu. Kmalu po peti uri smo bili že doma. Nakrmili smo živino in potem smo bili vsi deležni kar obilne pojedine.

Z ozirom na „žegen“ sem imel torej tudi v ujetništvu še kar dobro Veliko noč, a bilo je vseeno žalostno, ko nisem bil za ta veliki praznik niti pri Vstajenju niti pri sv. maši. Tudi pri pogrnjeni mizi sem mislil na lepoto naših velikonočnih praznikov in zdihoval: Vojske, reši nas, o Gospod!

Viktor Kragl:

Peter Hicinger.

(Nadaljevanje).

Pridno in vestno je H. spisoval razne zgodovinske članke, daljše in krajše. Pa mu je kljub njegovi pridnosti kdo očital: „bukve naj piše, bukve; zakaj le samo kratke sestavke.“ In tedaj se je H. rad oglašil in včasih se precej hudo razjezil in dal duška svoji nevolji v stavke, ki jih je vpletal svojim spisom, n. pr. „... Veste, preljubi bravci! zgodovina se ne da iz glave izkopati, ampak iz spomenikov, listin in pripovedi. Tega pa ravno iščemo, zato pišemo kratke odlomke, da bi koga zbudili, da bi vsaj to komu naznanil, kar vè, ker bi sicer lahko z njim zaspalo. Nekatere stvari so pa tudi

nekaj same na sebi vredne. Čemu se neki zemljepis in zgodovina od daljnih krajev v šolah v glavo zabijamo, samo domačo manj kakor vsaktero drugo. Zakaj pa manj? Zato, ker jo dozdej še nimamo!“ Na te očitke Hicingerjeve je prof. Marn že l. 1874 vzkliknil: „Zgodovinarji po Sloveniji, ali ste slišali bridko resnico? Čujte in pomnite, da zgodovina slovensko spisati Slovincem je bila že zdavnaj vaša sveta dolžnost!“ In danes — čez 60 let — ali je že zbrano vse bogastvo slovenske zgodovine?!

Ko je pa Hicinger grajal premalo vne- mo in premalo požrtvovarnost za zbiranje slovenske zgodovine, je pa tudi opisal velike težave, ki so s tem delom združene, zlasti še za idealnega raziskovalca, ki mu niso naklonjena sredstva, ki jih to delo zahteva. Za vzgled stavi Hicinger Valvazorja, ki je v resnici doprinesel velikanske žrtve, da je mogel izdati znamenito delo o slov. zgodovini; tako popisuje Valvazorjeve žrtve: „... Valvazor je pri tem lepo graščino zadjal ter v pomanjkanju umrl; vsakdo pa nima graščine, da bi jo brez plače zadeval za domovino in tudi ne kapitalov, da bi jih trosil po svetu gredoč, stare in nove zidarije pregledovaje, prašne arhive preiskovaje, potem pa pisarje, risarje in tiskarje plačevaje. Zatorej je treba več pomočnikov, kateri lahko z malimi stroški storijo veliko:

Zrno k zrnu dá pogačo,
kamen h kamenu dá palačo.*

Ta nasvet Hicingerjev bi moral upoštevati vsak zaveden Slovenec in po svojih močeh pomagati, čeprav s čisto malenkostnimi pripomočki, k gradnji prelepe stavbe — domače zgodovine, zgodovine svojega rodu.

Hicinger je pa v svojih spisih tudi prosil, naj bi naši ljudje — učeni in preprosti — kaj več gledali na najdene stare reči, bodisi na kamne z napisi ali posode ali stare denarje ali na slike in stare podobe ali pisma in listine, češ, koliko se dostikrat posname, razjasni in dokaže po njih.*

Hicingerjev življenjepisec Jožef Benkovič trdi, da je bil H. med slovenskimi rojaki prvi, ki je preiskoval arhive; pregledal je arhive v Novem mestu, v Mokronogu, v Cerk-

* Tržiški Glasnik, je pred par leti (1930. l.) priobčil poziv s priručno prošnjo k sodelovanju pri nabiranju tržiških znamenitosti, zlasti raznovrstnih predmetov, ki so v stiku z znamenitimi tržiškimi osebnostmi. Žalibog je našel prav malo odziva na to prošnjo. To je res žalostno! Še bolj žalostno pa je bilo to, da se je glede zbiranja tržiških znamenitosti nabiralatelju očitala na račun te prošnje lastna, osebna dobičkaželjnost in lastno okoriščenje; koga bi globoko in težko ne ranila taka skrajno predrzna kriva sodba!!!

nici, v Ložu, v svojem rojstnem kraju, v Čedadu i. dr. S pomočjo raznih listin je do-
gnal H. postanek najstarejših župnij po Kranj-
skem, Goriškem in Tržaškem. Pripomogel
je, da je za l. 1854 mogel ljubljanski šema-
tizem iziti v popolnejši obliki v tem, da je
na koncu pri vsaki fari dodal letnico njenega
postanka in še kako drugo tehtno zgodovinsko
označbo, zadevajočo posamezno župnijo.
Pa pri poročilu o tej napravi zopet uvrsti
pripombo glede neupoštevanja važnosti takih
podatkov rekoč: „le čudno je, da končnega
imenika kranjskih fará marsikdo dosti ne
pogleda in nekateri predstojnik še za svojo
faro ne ve, koliko njeno starost imenik iz-
pričuje, vsaj — tudi zgodovinska vednost
ima svojo vrednost!“ (Dalje prihodnjič.)

Skušaj svoje srce tako oblikovati, da bo
sprejelo od božje Previdnosti sladkosti in
bridkosti enako vdano. Z vsemi močmi si
prizadevaj, da ohraniš v svojem srcu v vsa-
kem slučaju tega življenja vedro mirnost.
Že v tem bo del tvoje življenjske sreče.

* * *

Vsa vednost in modrost svetih mož in
žena je obstojala v bistvu v treh besedah:
delaj trpi, moli. To je bila njihova pot do
svetosti. Ista pot tudi tebe čaka in bodi pre-
pričan, če boš do konca stanovitno ostal in
boš znal zavoljo Boga potrpeti in zavoljo
Boga delati, tudi tebe čaka zadnja velika
sladkost poveličanja.

* * *

Često si že čul, ali pa celo sam izjavil,
da je nemogoče živeti popolnoma po veri.
Tako govore in mislijo ljudje, ki se še niso
nikoli resno potrudili, da bi živeli po evan-
geliju. Zakaj kakor hitro boš res iz dna duše
začel živeti iz vere, boš naenkrat doživel
lepoto za lepoto in začutil tudi, da je ne-
izmerno zaklad, imeti mirno vest in biti z
Bogom v prijateljstvu in ljubezni.

To in onó.

Sveta birma bo pri nas 29. aprila.
Podrobnosti o tej slovesnosti prinese pri-
hodnja številka, ki izide najbrže že 21. aprila.
Že sedaj naj pa botri in botrice pri more-
bitnem nakupu upoštevajo samo molitvenika
„Večno življenje“ in „Pri Jezusu“, katera sta
najlepša. Iz teh dveh molitvenikov molijo pri
nas otroci glasno v cerkvi. Dobijo se ti mo-

litveniki v različnih vezavah tudi v tržiških
trgovinah.

Bistriški zvon iz jekla, ki se je umak-
nil lepemu iz brona, je čakal že od avgusta
pri sv. Juriju. Cerkevno predstojništvo ga je
menilo prodati kakšni podružnici, pa za to
ni nikjer zanimanja. Jekleni zvonovi se pač
povsod umikajo, kar je tudi prav. Če bi ga
prodali kot staro železo, bi tudi ne pokazal
dosti vrednosti. Na ljubljanski škofijski ordi-
nariat je pa naslovil prav lepo prošnjo skop-
ljanski škofijski ordinariat v Prizrenu za kak-
šen zvon. Župni urad v Trziču je ponudil
kar odvisnega bistriškega, ki tehta 146 kg
in ima glas Cis. Bistričani bodo pač s tem
zadovoljni, da njihov odvisni zvon zvoni v
domačih misijonih. Doma smo ga odstavili,
v misijonih bo pa silno zaželen. Ker ima pa
cerkev sv. Jurija še precej dolga na novem
zvonu in ker se za misijone zanima vsa naša
župnija, bomo pa sv. Juriju priskočili letos
bolj na pomoč ob njegovem godu. Pa še
nekaj: Doslej je na velikonočno nedeljo po-
poldne ob četrti uri opravil, po starem obi-
čaju, v cerkvi sv. Jurija litanije kar cerkve-
nik; letos pa bo to opravil eden izmed
duhovnikov, cerkvenik bo pa pobiral med
tem v pušco. Tako ne bo oškodovan sv.
Jurij in misijoni bodo dobili iz naše župnije
lepo darilo. Kaj ne, da bo tako prav! Zvon
je bil odposlan že 20. marca.

Petje lista in evangelija bo pri peti
sv. maši od letošnje Velike noči naprej v
slovenskem jeziku. Zopet lep dokaz da sv.
Oče ljubi Slovence!

Na veliki četrtek naj po želji svetega
Očeta verniki darujejo v obilnem številu sv.
obhajilo v zahvalo za presv. Evharistijo, za
mašništvo in v zadoščenje. Tudi sv. maše
naj se udeležijo verniki letos na veliki četrtek
v obilnem številu s tem namenom. Izredno
uro molitve za ta namen so opravili v naši
župniji pred Najsvetejšim duhovniki 15. mar-
ca, ostala župnija pa skupno z duhovniki
18. marca.

Ponovno opozarjamo, da nihče ne
kupi raznih krivoverskih knjig. Naj bo to
potvorjeno sv. pismo ali knjižice, ki so polne
zmot o temeljnih verskih resnicah sv. vere,
o Bogu, o Cerkvi, o človeški duši in o
poslednjih rečeh. Vsaka knjiga verske vse-
bine mora imeti izrečno dovoljenje cerkvene
oblasti, na kar je treba pri nakupu paziti!

Na našem pokopališču naj na vsakem
grbu z ureditvijo kmalu zadiha pomlad.
Bistričani se bodo pa pač pred birmo spomnili
z dovozom belega peska pokopaliških potov!

Izstopil je iz rimo-katoliške vere Videtič Jožef, rojen v Trziču 127, dne 25. 3. 1922 kleparju Jožefu in Tereziji roj. Klemenc. Z očetovo izjavo pred sreskim načelstvom v Celju je prestopil v pravoslavno vero. Stariši tega otroka so bili po sporočilu okrožnega sodišča v Celju že leta 1932 civilno ločeni.

Vrnil se je nazaj v rimo-katoliško vero 22. 2. 1934 pri župnem uradu Brezmadežne na Dunaju XI Tomažič Ludovik, rojen v Trziču 110, dne 19. 8. 1888.

Oznanila za april.

1. Velika noč in prva nedelja v mesecu. Ob 6. uri je sv. maša pred Najsvetejšim in z dvema blagoslovoma, ob osmih je blagoslov na koncu sv. maše, ob 10. uri je sv. maša slovesna peta z leviti in z dvema blagoslovoma. Popoldne ob pol treh bo pred Najsvetejšim molitvena ura za prvo nedeljo v mesecu in ob treh slovesne pete litanijske.

2. Velikonočni ponedeljek, nezapovedan praznik. Službe božje so kakor ob nedeljah.

3. Velikonočni torek. Ob šestih je orglana farna sv. maša. Ob desetih je sv. maša v cerkvi sv. Jožefa na griču.

6. Provi petek v mesecu. Ob šestih je sv. maša pred Najsvetejšim. Na predvečer je v župni cerkvi 8 — 9 skupna molitev svete ure.

8. Bela nedelja. Službe božje so v navadnem redu. Pri vseh treh svetih mašah je letno darovanje za oba gg. kaplana.

15. Druga nedelja po Veliki noči. Službe božje so v navadnem redu. Le ob desetih je sv. maša samo v cerkvi sv. Jožefa, namesto naslednje nedelje.

18. Varstvo sv. Jožefa. Ob petih je sv. maša v cerkvi sv. Jožefa na griču.

22. Tretja nedelja po Veliki noči. Službe božje so v navadnem redu. Glede darovanj in oivoritve orgel bo vse oznanjeno v cerkvi in označeno v prihodnji številki, ki za to nedeljo izide.

24. Sv. Jurij. Ob šestih je v župni cerkvi orglana sv. maša pri oltarju sv. Jurija. Ob desetih je sv. maša pri sv. Juriju nad Bistrico za sosesko z darovanjem za cerkev.

25. Sv. Marko Ob šestih je v župni cerkvi orglana sv. maša. Ob sedmih gre iz župne cerkve preko trga prošnja procesija v cerkev sv. Jožefa, kjer je sv. maša s pridigo. Po sv. maši se vrne procesija po krajši poti nazaj v župno cerkev.

29. Četrta nedelja po Veliki noči in sv. birma v Trziču. Glede reda za to nedeljo prinese vse potrebno prihodnja številka. Opravilo pri sv. Juriju pa to nedeljo odpade in se vrši naslednjo nedeljo.

Shodi cerkvenih organizacij:

Za vse Marijine družbe in za III. red bo cerkveni shod na belo nedeljo popoldne v župni cerkvi, ko bo tudi sprejem v žensko Marijino družbo. Izven-cerkveni shod bo pa za vse te organizacije v nedeljo 15. aprila po večernicah v dvorani „Našega doma“. **Skupna mesečna sv. obhajila so:** za moške 1., za

žene 15. in za dekleta 29. **Vesoljna odveza** za III. red je 1.

Oba Marijina vrta: shodi po oznanilu cerkvi.

Katoliška akcija: shod 9. ob osmi uri zvečer v dvorani „Našega doma“.

Mladinska pobožnost: 15. popoldne z nago-vorom in ljudskim petjem otrok.

Mesečna šolska sv. spoved in prva sv. spo-ved bo označena v cerkvenem oznanilu.

Župnijska kronika za februar 1934.

Februarja v naši župniji rojenih: 7.

Februarja v naši župniji poročenih:

- 1. Gantar Janez**, pek, Trzič, Glavni trg 8 in **Veniš-nik Frančiška**, služkinja, Trzič, Za Virjem 2, po-ročena 3. februarja.
- 2. Verbič Franc**, delavec v predilnici. Trzič, Na Ble-kah 13 in **Ločnišker Marija**, služkinja, Zeje 6, župnija Naklo, poročena 3. februarja.
- 3. Knific Mihael**, delavec v predilnici, Bistrica 55 in **Lavrič Angela**, delavka v predilnici, Bistrica 66, poročena 4. februarja.
- 4. Krajnc Janez**, zidarski pomočnik, Sveta Ana 87 in **Debevec Marija**, delavka v predilnici, Trzič, Ljubeljska cesta 40, poročena 10. februarja.
- 5. Ahačič Peter**, delavec v predilnici, Trzič, Prečna ulica 2 in **Gaberc Pavla**, delavka v predilnici, Trzič, Dekliški dom, poročena 10. februarja.
- 6. Teyrovsky Franc**, fužinski kovač, Trzič, Pot na Zali rovt 2 in **Koprtnik Marija**, delavka v pre-dilnici, Trzič, Ljubeljska cesta 27, poročena 10. fe-bruarja.

Februarja v naši župniji umrli:

- 1. Cankar Doroteja**, hči usnjarskega pomočnika, ro-jena v Trziču 7. 3. 1928, umrla v Trziču, Za Mo-šenikom 7, dne 1. februarja.
- 2. Slabe Ljudmila**, žena bivšega organista, rojena 9. 12. 1877 v Šturijah pri Vipavi, poročena 7. 7. 1896, umrla v Trziču, Cerkevna ulica 23, dne 23. februarja.
- 3. Meglič Karel**, zasebnik, rojen v Trziču 1. 11. 1874, poročen drugič 5. 2. 1927, umrl v Trziču, Cerkevna ulica 21, dne 26. februarja.

Poročila od drugod:

- 1. Sitar Zdenko**, sin čevljarja Franca iz Trziča, Pot na pilarno 18, se je rodil v ljubljanski bolnici 25. 1. 1934.
- 2. Kavar Klara**, rojena pri Sveti Ani 105, dne 11. 8. 1904 se je poročila v Zagorju ob Savi 6. 1. 1934 s **Turk Jožefom**.
- 3. Krajc Hildegarda**, rojena v Trziču 168, dne 17. marca 1912, se je poročila v Slovenjgradcu 28. 1. 1934 s **Cimperšek Kristijanom**.
- 4. Pužem Vincencij**, rojen v Trziču 106, dne 16. 11. 1906, se je poročil v Kočevju 4. 2. 1934 z **Ivano Knavs**.
- 5. Dolžan Jože**, posestnik pod Kokovnico, se je po-ročil v Podbrezjah 4. 2. 1934 s **Praprotnik Marijo**.

Za predstavnika in založnika: **Anton Vovk**, župnik v Trziču. Za urednika v Ljubljani: **Dr. P. Gvido Rant**, O. F. M. Za Zadržno tiskarno v Ljubljani: **Srečko Magolič**.